प्रजाञ्च तस्य मूलञ्च। नीचैर्देवा निवृश्चत॥१६॥ अग्ने योनोऽभिदासति। समानो यश्च निष्ट्यः। इध्मस्येव प्रक्षायतः। मा तस्योच्छेषि किञ्चन। यो मां द्वेष्टि जातवेदः। यञ्चाहं द्वेष्मि यश्च मां। सर्व्वाꣳस्तानग्ने सन्दह। याꣳश्चाहं द्वेष्मि ये च माम्" इति। हे 'अग्ने', 'ते' त्वदीयः, 'अहं', 'यं' रिपुं, 'आवृश्चामि' सर्व्वतो नाशयितुं प्रवृत्तोऽस्मि, हे 'पितः' पालकाग्ने, 'चरन्' त्वां परिचरन्, 'अहं', वातेन रिपुराणा 'क्षिपितः' क्षयं नेतुं विक्रियाकृतोऽस्मि, 'तस्य' दुरात्मनः, 'प्रजां' पुत्रादिकां, 'मूलं' जीवनहेतुं, धनं च, हे 'देवाः', सन्निहिताः 'नीचैर्निवृश्चत' न्यग्भूतं यथा भवति तथा नाशयत, हे 'अग्ने', 'यः' प्रबलः शत्रुः, 'नः' अस्मान्, 'अभिदासति' हिनस्ति, 'यश्च' अन्यः समानबलः, 'निष्ट्यः' नित्यं शत्रुत्वेनावस्थितः, हिनस्ति 'तस्य' द्विविधस्य शत्रोः, सम्बन्धि द्रव्यं 'किञ्चन' किमपि, 'मोच्छेषि' अवशिष्टं मा कुरु। तत्र दृष्टान्तः, 'इध्मस्येव प्रक्षायतः' यथा अग्नौ प्रक्षिप्तप्रदाहेन क्षीयमाणस्य न कोऽप्यंशोऽवशिष्यते तद्वत्, हे 'जातवेदः', 'यः' शत्रुः, मां 'द्वेष्टि', 'अहञ्च', 'यं', 'द्वेष्मि'। द्विविधो द्वेषः, प्रत्यक्षः परोक्षश्च, न तु प्रत्यक्ष उभयकर्त्तको द्वेष उदाहृतः परोक्षमुभयकर्त्तकं द्वेषं सूचयितुं यञ्च मामिति पुनरुक्तं। एवञ्च सति द्वेष्यो द्वेष्टा च द्वौ च परोक्षौ 'तान्' चतुर्विधान्, 'सर्व्वान्', हे 'अग्ने', 'सन्दह' सम्यग् भस्मीकुरु। यौ मुख्यौ द्वेष्यद्वेष्टारौ तद्द्वारा तदीया अन्येपि द्वेष्या द्वेष्टारश्च ये सन्ति तान् सङ्ग्रहीतुं यामिति पुनरुक्तिः, तान् सर्व्वान् सन्दहेति पूर्व्वेणान्वयः॥